

обліку, бухгалтер повинен використовувати хороші програмні продукти. Йому потрібні знання в області аналізу, планування, контролю, а також інструменти для втілення цих знань у життя. Як стверджують науковці, для успішного здійснення впровадження системи управлінського обліку необхідні три невід'ємні складові:

1) участь у процесі постановки: часто керівництво вважає, що не слід втручатися у ту сферу, де є власні спеціалісти.

2) фахівці: керівництву слід усвідомлювати, що для постановки управлінського обліку йому слід наймати не бухгалтерів, а саме спеціалістів, у яких є такий досвід. Однак варто розглянути ідею про залучення власних фахівців, а не тимчасових консультантів;

3) спеціальні ресурси для реалізації цієї задачі: якщо підприємство зважилося на виконання поставленої задачі, йому знадобиться багато як грошових витрат, так і витрат часу.

Важливою особливістю управлінського обліку є те, що всі доходи і витрати підприємства враховуються і контролюються у відповідних центрах відповідальності. Тому внесення до системи внутрішньогосподарчого обліку елементів зарубіжних методів обліку витрат (системи «стандарт-кост») дозволить підвищити його контрольні і інформаційні можливості для формування як короткострокових, так і стратегічних управлінських рішень.

Виходячи з вище сказаного, можна зробити висновок, що управлінський облік є ефективним інструментом управління, тому що створює конкурентні переваги в ринковому середовищі, а саме, забезпечує підприємство ключовою інформацією. Управлінський облік є інструментом управління діяльністю підприємства, об'єднуючи практично всі функції управління – облік, планування, координацію, контроль, аналіз, прийняття рішень. Існує багато протилежних думок щодо методики впровадження управлінського обліку, тому застосування управлінського обліку, ще не набуло належного поширення. Я вважаю, що керівники України зрозуміють важливе значення управлінського обліку та будуть впроваджувати його на своїх підприємствах.

Література.

1. Засадний Б. Управлінський облік: шлях до ефективного управління // Б. Засадний // Справочник економіста. – 2009. – № 1-2. – С. 85-90.
2. Нападовська Л.В. Управлінський облік: суть, значення та рекомендації щодо його використання в практичній діяльності вітчизняних підприємств / Л.В. Нападовська // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. – № 8-9. – С. 50-62.
3. Белоусова І. Управлінський облік на підприємстві / І. Белоусова // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. – № 4. – С. 44-47.

КУЗЬМИНСЬКА О.О., КРАСНОЖОН О.В.*

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

ВПРОВАДЖЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Управлінський облік став невід'ємною частиною облікової системи значної частини компаній в країнах з розвинутими ринковими відносинами, а останнім часом і в Україні. За останні роки спостерігається тенденція до збільшення кількості керівників українських підприємств, які не сумніваються в ефективності застосування управлінського обліку як системи

* Науковий керівник – *Поливана Л.А., к.е.н., доцент*

забезпечення виживання підприємства на етапах оперативного та стратегічного розвитку. На шляху впровадження управлінського обліку постає безліч перешкод, що полягають у подоланні дискусійних проблем методології та в необхідності організаційних заходів щодо його впровадження. Відтак, першочерговим завданням вітчизняних підприємств є розробка та застосування керівництвом підприємства ефективної системи управлінського обліку.

Дослідження питань теорії і практики організації системи управлінського обліку в Україні проводять такі науковці як: П.Й. Атамас, Ф.Ф. Бутинець, З.В. Задорожний, Т.П. Карпова, О.П. Кудря, В.С. Лень, О.В. Лишиленко, Л.В. Нападовська, Н.М. Малюга, А.В. Озеран, М.С. Пушкар, В.В. Сопко, І.Д. Фаріон, П.Я. Хомин та інші.

Метою дослідження є визначення основних проблем впровадження управлінського обліку на підприємствах України.

В сучасний період на більшості підприємств України управлінський облік ще не сформувався як цілісна система процесів виявлення, вимірювання, накопичення, аналізу, інтерпретації і представлення корисної інформації менеджерам підприємства з ціллю прийняття на її основі оперативних, тактичних та стратегічних рішень. Відсутня єдина методична база формулювання управлінського обліку як системи. Приведене поняття в законі України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність», «управлінський (внутрішньогосподарський) облік – це система обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів в процесі управління підприємством», являється вузько орієнтованим і не відображує справжню його сутність [3].

Процес організації управлінського обліку повинний бути поступовим, взаємозалежним і обґрунтованим. Для досягнення поставлених цілей необхідно враховувати загальні напрямки розвитку, а також дійсний стан фінансового обліку, аналізу, планування і контролю на підприємстві. Крім того, слід брати до уваги, що система управлінського обліку на кожному підприємстві унікальна, оскільки враховує специфіку його діяльності.

Основними аспектами управлінського обліку є:

1. Виробничий облік, основною задачею якого є одержання облікових даних про понесені витрати з метою визначення собівартості продукції (робіт, послуг) і очікуваного прибутку від її реалізації.

2. Використання отриманої інформації про фактичні витрати і звітну собівартість з метою прогнозування майбутніх витрат виробництва і забезпечення цією інформацією керівників усіх рівнів для прийняття оптимальних рішень.

3. Організація обліку за центрами витрат і центрами відповідальності з метою контролю витрат за місцями їх виникнення і оцінки зусиль, спрямованих на одержання прибутку, як основної умови діяльності підприємства [1, с. 152].

Побудова в організації системи управлінського обліку аналогічна постановці бухгалтерського (фінансового) обліку і реалізується схожими етапами, а експлуатація впровадженої системи управлінського обліку регламентується документами, що регламентують практику бухгалтерського обліку.

Однак, є значна різниця в статусі цих документів, обумовлена розходженням користувачів бухгалтерської та управлінської звітності. Бухгалтерський облік та звітність регламентується загальноприйнятими, зовнішніми по відношенню до організації стандартами (в Україні це в першу чергу П(С)БО), а система управлінського обліку працює виключно на підставі внутрішніх, прийнятих організацією стандартів. Ця відмінність істотно впливає на обсяг та вимоги, що пред'являються до облікової політики бухгалтерського та управлінського обліку.

Якщо основна мета облікової політики бухгалтерського обліку обрати і документально закріпити підприємством спосіб ведення бухгалтерського обліку між інших способів, які допускаються загальноприйнятими стандартами, то призначення управлінської облікової політики набагато ширше.

Мета управлінської облікової політики не може обмежуватись вибором найбільш прийнятих для організації альтернатив, які допускаються П(С)БО, та іншими нормативними документами [2, с. 30].

Організаційна структура управлінського обліку на підприємстві залежить від організаційної та виробничої структури. Організаційна структура забезпечує узгодженість окремих видів діяльності підприємства, та зусиль із виконання основних завдань та цілей. Виробнича структура підприємства показує склад та структуру цехів, служб, їх потужність, форми побудови та взаємозв'язку на кожному рівні управління підприємством. Побудова виробничої структури підприємства залежить від типу, масштабу підприємства, складності технологічних процесів.

Суттєвим гальмом поширення управлінського обліку в країні залишається відсутність чіткого визначення переліку складових цього обліку. Завдяки управлінському обліку бухгалтер за потребою, крім власне обліку та калькулювання собівартості продукції, займається нормативним плануванням, економічним аналізом та підготовкою управлінських рішень [4, с. 12].

Для успішного здійснення впровадження системи управлінського обліку необхідні три невід'ємні складові:

- 1) участь у процесі постановки: часто керівництво вважає, що не слід втручатися у ту сферу, де є власні спеціалісти;
- 2) фахівці: керівництву слід усвідомлювати, що для постановки управлінського обліку йому слід наймати не бухгалтерів, а саме спеціалістів, у яких є такий досвід. Однак варто розглянути ідею про залучення власних фахівців, а не тимчасових консультантів;
- 3) спеціальні ресурси для реалізації цієї задачі: якщо підприємство зважилося на виконання поставленої задачі, йому знадобиться багато як грошових витрат, так і витрат часу.

Таким чином, управлінський облік є ефективним інструментом управління, тому що створює конкурентні переваги в ринковому середовищі, а саме, забезпечує підприємство ключовою інформацією. Досвід підприємств України свідчить, що практичне застосування управлінського обліку, на жаль, ще не набуло належного поширення, в зв'язку з невирішеним колом проблем. Організація впровадження управлінського обліку в діяльність підприємств потребує значного часу та зусиль всього колективу, однак саме питанням організації впровадження приділяється недостатньо уваги. Існує багато протилежних думок щодо методики впровадження управлінського обліку, тому необхідно проводити подальше обговорення цієї проблеми.

Література.

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік / Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Чижевська, Н.В. Герасимович. – Житомир : ЖІТІ, 2010. – 448 с.
2. Левицька С. Управлінський та внутрішньогосподарський облік: завдання, мета, чинники ефективного впровадження / С. Левицька // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 2. – С. 27-35.
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» затверджений ВРУ від 16.07.1999 р. № 996-XV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
4. Чумаченко Н.Г. Розвиток управлінського обліку в Україні / Н.Г. Чумаченко // Світ бухгалтерського обліку. – 2013. – № 3. – С. 10-18.

